

Statenmededeling

Onderwerp

Provinciaal inpassingsplan Project Windenergie A16 zone

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

de voorbereiding van GS om een provinciaal inpassingsplan op te stellen voor het project Windenergie A16-zone, met bijbehorende milieu effectrapportage en coördinatie van vergunningverlening

Datum

28 juni 2016

Documentnummer

GS: 3988287

PS: 4014251

Aanleiding

In de milieueffectrapportage voor de Rijksstructuurvisie Windenergie op Land was de zone langs de A16 één van de te onderzoeken alternatieven voor een grootschalige locatie voor windturbines met een vermogen van meer dan 100 Megawatt. Onder de titel 'Opgave Rijk: grootschalige locatie A16' heeft de Regio West-Brabant een regionaal bod gedaan met een gezamenlijk vermogen van 74,45 - 126,45 Megawatt. De provincie heeft met de regio West-Brabant (onder voorbehoud) afspraken gemaakt over de verdeling van dit regionale bod over verschillende locaties langs de A16. De betrokken gemeenten zijn Breda, Drimmelen, Moerdijk en Zundert.

Vanaf begin 2015 zijn de provincie, de regio West-Brabant en de betrokken gemeenten met elkaar in gesprek over de mogelijkheid om een provinciaal inpassingsplan te maken voor windmolens langs de A16, een milieueffectrapportage en coördinatie van de vergunningverlening.

Op 30 september 2015 hebben de wethouders van de gemeenten Breda, Drimmelen, Moerdijk en Zundert de vraag aan de provincie om de regie te nemen en een provinciaal inpassingsplan op te stellen, bekrachtigd. Het heeft een aantal voordelen als de provincie de regie neemt. De belangrijkste is één eenduidige planprocedure voor alle betrokkenen in het plan gebied. Natuurlijk heeft het ook efficiency voordelen.

Het Project Windenergie A16 zone is onderdeel van het [Uitvoeringsprogramma Energie](#)

Bevoegdheid

- GS zijn met het ministerie van EZ in gesprek om de bevoegdheid van het Rijk (voor besluitvorming en coördinatie van windprojecten van meer dan 100 MW) aan de provincie over te dragen. De regionale samenwerking acht de provincie van groot belang. Bovendien liggen er kansen om die

samenwerking te versterken. Ambtelijk is de voorbereiding hiervoor al gestart. De formele overdracht van deze bevoegdheid door het ministerie zal binnenkort plaatsvinden

- GS zijn bevoegd om opdracht te geven voor het opstellen van de MER en het PIP en nemen tussentijds besluiten over deelproducten als de Notitie Reikwijdte en Detailniveau, de Nota van Zienswijzen, de uitwerking van het voorkeursalternatief in de MER;
- GS leggen medio 2017 de voorstellen voor aan PS;
- Op basis van de Provinciale Coördinatie Regeling zijn PS bevoegd om een besluit te nemen over MER, PIP en vergunningen. Naar verwachting nemen PS een besluit in het 3^e kwartaal 2017
- Het Project Windenergie A16 zone is onderdeel van het [Uitvoeringsprogramma Energie](#) waarvan u 20 mei 2016 de begrotingswijziging hebt vastgesteld

Kernboodschap

1. Project start 1 april 2016

Het project begint met het opstellen van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. In het derde kwartaal 2017 worden de voorstellen voor MER, PIP en vergunningen voorgelegd aan PS. Het verzoek van de gemeenten aan de provincie om regie te nemen en een inpassingsplan op te stellen, dateert van maart 2015.

In de periode maart – september 2015 is met een vooronderzoek de complexiteit van het project in beeld gebracht. Op 1 december 2015 is het convenant tussen de 4 gemeenten en de provincie door bestuurders ondertekend.

De provincie ziet in het verzoek van de gemeenten een aantal extra belangen om een provinciaal inpassingsplan op te stellen:

- Het gaat om een bovenlokaal vraagstuk van meer dan 100MW met een grote impact op de beschikbare ruimte;
- Door het opstellen van een landschapsvisie voor het gehele gebied ontstaat er goed inzicht in mogelijkheden voor realisatie van een 'energielandschap'. Denk daarbij o.a. aan realisatie van velden voor zonne-energie en biomassa teelt;
- De integrale aanpak met vier gemeenten, stelt ons in staat om eenduidig te communiceren over de energietransitie. De realisatie van minimaal 100MW duurzame energie in de A16-zone is een belangrijke stap in de realisatie van de provinciale doelstelling om in 2020 470,5 Megawatt aan windenergie op te wekken;
- Met een gecoördineerde aanpak kan er meer aandacht worden besteed aan milieutechnische en ruimtelijke aspecten (effecten en kansen) voor de plaatsing van windmolens. Daarnaast kan ook afstemming en uniformiteit worden bereikt met betrekking tot het versterken van sociale participatie en nieuwe ontwikkelingen voor duurzame energie.

Er resteert nog maar weinig tijd tot eind december 2020, de datum waarop de windmolens in bedrijf moeten zijn. Dit is de datum die de Regio West-Brabant, provincie Noord-Brabant en het Rijk met elkaar hebben afgesproken. Het besluit van PS over MER, PIP en vergunningen is voorzien in 3e kwartaal 2017. Rekening houdend met een bezwarenbehandeling bij de Raad van State, zal pas op z'n vroegst in de 1e helft van 2018 kunnen worden gestart met de bouw. De ervaring leert dat dit een heel krap tijdspad is. Als het ministerie de bevoegdheid aan GS overdraagt, zal zij ook in alle redelijkheid garanties vragen voor de realisatie.

2. Provincie heeft regie

De provincie heeft regie op de realisatie van de MER, het PIP en de vergunningen. Zij is daarmee opdrachtgever en neemt alle bijbehorende besluiten. De provincie stemt ambtelijk en bestuurlijk af met betrokken gemeenten en is daarmee ook verantwoordelijk voor de samenwerking tussen gemeenten en provincie.

In de afgelopen periode hebben de gemeenten individueel stappen gezet. Zo zijn al een aantal voorkeurlocaties aangegeven en hebben enkele gemeenten al voorwaarden bepaald voor sociale participatie. Projectontwikkelaars hebben ieder op hun eigen manier al grondposities vastgelegd en er hebben zich recent bij de provincie een aantal potentieel nieuwe initiatiefnemers gemeld.

In het proces van de NRD zoekt de provincie met gemeenten naar een nieuwe balans; een optimaal en acceptabel scenario voor realisatie van minimaal 100 MW. Dit kan leiden tot ambtelijke en bestuurlijke heroverweging van eerdere (lokaal genomen) besluiten.

Het verhaal over de A16-zone wordt in 3 delen verteld:

- i. het gaat om het belang van duurzame energie en de bijdrage van dit project aan de energietransitie in Brabant. De omvang van meer dan 100MW heeft een majeur effect op die transitie en daarmee op de leef- en werkomgeving van inwoners in de 4 gemeenten
- ii. door in te zetten op 'sociale participatie' worden inwoners, ontwikkelaars en gemeenten uitgedaagd en gestimuleerd om bij te dragen aan het versterken van eigenaarschap. Inwoners kunnen op meerdere manieren profiteren van en invloed uitoefenen op de energietransitie en de plaatsing van windmolens
- iii. de locaties voor windmolens komen tot stand na een zorgvuldige weging van landschappelijke, milieukundige en planologische factoren in verschillende ruimtelijke scenario's, inclusief een weging van andere bestuurlijk relevante onderwerpen (denk bijvoorbeeld aan kaders voor sociale participatie en bereidheid van ontwikkelaars om zich te conformeren aan die kaders)

De provincie geeft primair invulling aan i en iii, de gemeenten geven invulling aan sociale participatie. De provincie voert regie op het totaal en de onderlinge afstemming en samenhang.

3. Landschapsvisie geeft een beeld van de toekomst

De landschapsvisie wordt opgesteld voor het gehele projectgebied en geeft een beeld van een (duurzaam energie) landschap van de toekomst. Er wordt rekening gehouden met de provinciale en lokale energieagenda's, de mogelijkheden voor o.a. zonne-energie, biomassa teelt en windenergie. Doel van de landschapsvisie is om inwoners en belanghebbende organisaties een beeld en indruk te geven van de veranderingen in het landschap in de komende jaren. Veranderingen die het gevolg zijn van de energietransitie. Het gaat om de leef- en werkomgeving van inwoners van gemeenten en bewustwording bij alle betrokken partijen in het gebied. Daarmee versterken wij eigenaarschap, het gevoel van en de mogelijkheden tot zelfrealisatie en vergroten van sociale participatie. De landschapsvisie gaat dus over meer dan alleen het inpassen in de leef- en werkomgeving van locaties voor windmolens.

De visie is vooral een instrument en hulpmiddel voor het overleg met inwoners en belanghebbenden en wordt ingezet om scenario's uit af te leiden voor de MER en het PIP.

4. Sociale participatie is een belangrijke bouwsteen voor inwoners en draagt bij aan acceptatie van duurzame energie

De zoektocht naar en de feitelijke plaatsing van een windmolen kan vandaag de dag niet meer zonder een goede betrokkenheid van de burger. Daarbij mag het niet alleen gaan over landschappelijke impact, slagschaduw, geluid, veiligheid of een mogelijke waardedaling van onroerend goed. Het gaat ook over de manier waarop burgers kunnen meewerken aan de energietransitie en hoe zij daar zelf van kunnen profiteren.

Daar waar het bestaan van olieopslagtanks, tankstations, het transport en gebruik van fossiele brandstoffen, gemeengoed is geworden, geldt dat voor de productie van duurzame energieproductie nog lang niet. Sociale participatie gaat over maatschappelijke impact van duurzame energieproductie in de bestaande leef- en werkomgeving van burgers én het maatschappelijk rendement.

Met sociale participatie versterken wij de betrokkenheid en bijdrage van inwoners aan de energietransitie. Het is bij uitstek een hulpmiddel om eigenaarschap van de transitie en maatschappelijk rendement te vergroten. Gemeenten stellen kaders op voor sociale participatie en stemmen dit onderling af. Zo ontstaan zoveel als mogelijk gemeenschappelijke uitgangspunten. Lokaal kunnen door bestuurlijke besluitvorming verschillen ontstaan bij de invulling van die uitgangspunten.

De provincie neemt de uitgangspunten voor sociale participatie mee in het ontwerp van de Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Daarmee wordt het een kader voor de MER, het PIP en de vergunningen. Op basis hiervan maakt de provincie afspraken met ontwikkelaars

Consequenties

De hiervoor genoemde onderwerpen worden in het proces van het opstellen van de MER, PIP en vergunningen uitgewerkt.

Europese en internationale zaken

Met dit project geven GS invulling aan de afspraken die Nederland met de EU heeft gemaakt op het vlak van duurzame energie en klimaat.

Communicatie

Bij het opstellen van een MER en PIP gelden vastgestelde momenten voor communicatie, inspraak en bezwaar. De complexiteit van het project maakt dat er extra veel aandacht zal worden besteed aan voorlichting en het vergroten van betrokkenheid en draagvlak. Zo wordt het toekomstbeeld van het landschap gebruikt om inwoners en belanghebbenden inzicht te geven in mogelijke veranderingen, maar vooral ook om met elkaar in gesprek te gaan. Ook wordt er een 'windsafari' - een excursie voor belangstellenden - georganiseerd.

Wij maken gebruik van moderne technologische hulpmiddelen, zoals 3D-visualisatie en 'virtual reality'. In de periode van het vooronderzoek zijn alle tot dan toe bekende projectontwikkelaars / initiatiefnemers bevroegd, zijn bestuurders en ambtenaren betrokken geweest en is er afstemming gezocht met het Energieteam van de provincie.

Er is een apart communicatie proces opgezet ter ondersteuning van het project. Met gemeenten zijn afspraken gemaakt over werkwijze en inhoudelijke afstemming. Er is ook een provinciale website

<http://www.brabant.nl/windenergieA16>

GS besluiten naar verwachting kort voor de zomer over de Nota Reikwijdte en Detailniveau. Hierover zal uitgebreid worden gecommuniceerd. Er worden inwonersbijeenkomsten georganiseerd om met inwoners en belanghebbenden in gesprek te gaan.

Vervolg

De voorbereidingen zijn gestart om, na besluit van GS over de Nota Reikwijdte en Detailniveau en zienswijzen, opdracht te kunnen geven voor het opstellen van de MER, het PIP en vergunningen. Deze drie producten worden als één geheel aangeboden aan Provinciale Staten voor besluit. Dit is gepland voor het 3e kwartaal 2017.

Bij belangrijke mijlpalen in het project zal Provinciale Staten worden geïnformeerd.

Datum

28 juni 2016

Documentnummer

GS: 3988287

PS: 4014251

Bijlagen

1. Convenant windenergie A16-zone
2. Kaart van het gebied met begrenzing en verwijzing naar de website

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

mw. ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: Fred Schippers, fschippers@brabant.nl,
Cluster Ruimte en Afdeling Ruimtelijke Ontw. Midden-West